

ESCOLTAR EL CLAM DE LA TERRA I DELS POBRES

Però avui no podem deixar de reconèixer que un veritable plantejament ecològic es converteix sempre en un plantejament social, que ha d'integrar la justícia en les discussions sobre l'ambient, per tal d'escoltar tant el clamor de la terra com el clamor dels pobres (LS 49).

Aquest manament, que resumeix i comprèn els deu principis del decàleg verd, no s'ha de prendre com una simplificació que rebaixi els continguts i exigències dels deu principis. Com en el decàleg bíblic, en què els deu manaments es resumeixen en dos, estimar Déu sobre totes les coses i al pròxim com a un mateix, el seu significat no és alleugerir l'exigent i detallat contingut de cada un dels deu principis, sinó que es prenguin com un camí, com una pedagogia que ens porta a aconseguir el nucli del decàleg, per atendre el patiment de la terra i dels exclosos.

Amb el recorregut pels deu principis hem intentat donar resposta a aquest clam de la terra i dels pobres des del primer manament del decàleg que ens demana **Donar suport a la causa dels pobres (1)** com a fita d'inici en el camí a realitzar, amb una sincera i constant reflexió i interrogació sobre la nostra manera de vida i les nostres prioritats, sobre els nostres hàbits de consum, per valorar si van per sobre de les nostres necessitats, gastant més béns dels necessaris a costa de les persones que no tenen l'indispensable, si el nostre estil de vida està contribuint a la crisi global que es manifesta ja insostenible econòmicament i mediambientalment.

Com respondre als clams que sorgeixen pel deteriorament mediambiental? **Redescobrint el valor de la simplicitat en la nostra pròpia vida (2)**, animats per **una conversió individual, eclesial i comunitària (5)**.

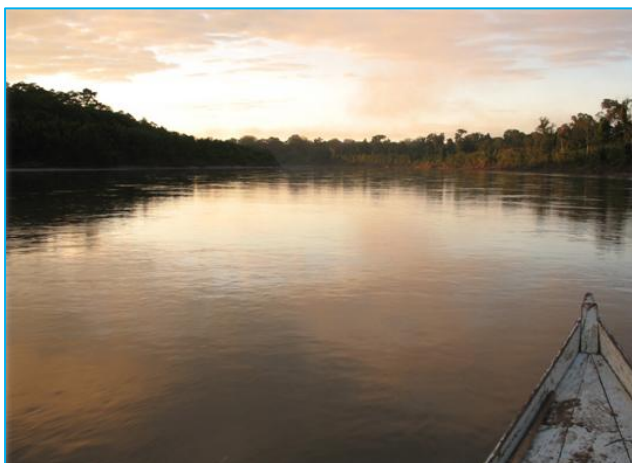

www.enlazateporlajusticia.org

L'Església, seguint la invitació de Jesús, ens presenta la conversió com un tornar a Ell, centrant el nostre pensament, la nostra voluntat, els nostres compromisos i els nostres desitjos en Ell, però també els nostres desànim, les nostres incoherències, les nostres pors. A l'Evangeli Jesús ens diu que el Regne de Déu està ja dins de cada persona i que només cal tornar a mirar el nostre interior per acollir la crida a una vida nova. Per tant, el recorregut comença molt a prop nostre, en nosaltres mateixos, i comença per **valorar la importància dels nostres comportaments quotidians (3)** per poder modificar-los si cal.

El canvi en aquests comportaments personals quotidians no afecta només a la persona sinó també al seu entorn i un canvi en els estils de vida podria arribar a exercir una sana pressió sobre els que tenen poder polític, econòmic i social (LS 206), i conduir-nos a **impulsar les decisions necessàries encara que siguin costoses (6)**.

Una proposta facilitadora és **submergir-nos en la nostra pròpia tradició espiritual (8)**, que ens fornirà les motivacions que sorgeixen de l'espiritualitat per alimentar una passió per la cura del món (LS 216). Les conviccions que neixen de la nostra espiritualitat i del nostre compromís personal ens facilitaran l'obertura necessària per **assumir els consensos científics (9)**, que confirmen el deteriorament mediambiental, i la disposició per treballar en la seva correcció, compromentent-nos.

Des de la nostra espiritualitat, ens diu Sant Joan Pau II a la Cimera Mundial de Desenvolupament Sostenible de Johannesburg, cada cristià té una "vocació ecològica" que, en els nostres dies, és més urgent que mai. Tots els cristians hem de saber que constitueix una amenaça per a la vida no tenir cura de la natura com es mereix, per exemple, explotant sense consideració dels recursos naturals.

La veritable ecologia assumeix no només els consensos científics sinó que va més enllà, perquè és al mateix temps protecció del medi ambient, ecologia humana, ecologia social i ecologia cultural. Sense una conversió espiritual i confiant només en els avenços tecnològics, no estarem davant d'una veritable ecologia humana, una ecologia integral al servei de la Creació. Això ens ha de portar a la **superació del paradigma tecnocràtic (10)**, ja que la mentalitat científista ha aconseguit que molts acceptin la idea que el que és tècnicament realitzable sigui per això moralment admissible (Carta encíclica *Fides et Ratio*, Sant Joan Pau II).

La veritable ecologia assumeix no només els consensos científics sinó

Tot el que ens envolta a la natura és do i no propietat, Un do que ha de ser sàviament administrat i no per extreure'n tot el possible per la imposició de la mà humana, des d'un model de creixement infinit i il·limitat que ha entusiasmat tant a economistes, científics i tecnòlegs. El mandat que se'n deriva és que **no hem de supeditar la nostra acció als interessos econòmics (7)**.

www.enlazateporlajusticia.org

És més necessari que mai superar el paradigma tecno-econòmic (LS 203) que ens domina per recuperar una economia al servei de l'ésser humà, respectuosa amb la Creació, una ecologia econòmica capaç de considerar la realitat d'una manera més àmplia (LS 141). Reconèixer i assumir que l'essencial de l'ésser humà és un do que li ha estat donat: la seva consciència, la seva intel·ligència, les seves capacitats (innates i adquirides), la seva dependència, la seva capacitat de ser solidari, de compartir, de donar-se als altres, en definitiva tot el que li fa possible viure. Tot és do i no li pertany. El que tenim només són eines que hem anat adquirint. Però oblidant el que són, les ane convertint en extensió del nostre ésser, perdent de vista que són transitòries i circumstancials, subjectes a canvi i evolució, a superació o desaparició.

Do i no propietat és tot el que ens envolta a la natura, en la **rica diversitat del nostre món, per a ser sàviament administrat (4)** i no per extreure tot el possible per imposició de la mà humana amb la idea d'un creixement infinit o il·limitat (LS 106).

El resum dels deu manaments del decàleg verd el trobem en aquests preceptes: "Ecoltaràs el clam dels pobres" i "Ecoltaràs el clam de la terra" (LS 49)... i els escoltaràs de tal manera i amb tal fondària que descobriràs:

*L'íntima relació entre els pobres i la fragilitat del planeta,
la convicció que en el món tot està connectat,
la crítica al nou paradigma i a les formes de poder que deriven de la tecnologia,
la invitació a buscar altres maneres d'entendre l'economia i el progrés,
el valor propi de cada criatura,
el sentit humà de l'ecologia,
la necessitat de debats sincers i honestos,
la greu responsabilitat de la política internacional i local,
la cultura del descart i
la proposta d'un nou estil de vida (LS 16).*

Com a crida final us animem a compartir l'itinerari proposat en el decàleg i a participar. La nostra fe i el nostre compromís amb les persones empobrides ens mouen a això perquè són inseparables la preocupació per la natura, la justícia amb els pobres, el compromís amb la societat i la pau interior (LS 10) i perquè estem cridats a ser els instruments del Pare Déu perquè el nostre planeta sigui el que Ell va somiar en crear-lo i respongui al seu projecte de pau, bellesa i plenitud (LS 53).

VEUS QUE CLAMEN

1. DONARÀS SUPORT A LA CAUSA DELS POBRES

Helder Cámara

Bisbe brasileny (1909-1999)

"Si dono menjar als pobres em diuen que sóc un sant, però si pregunto per què els pobres passen fam i estan malament, em diuen que sóc comunista".

Donald Moncayo

Habitant de Santa Cruz, Sucumbíos (Ecuador)

"A dia d'avui, milers de famílies pateixen les conseqüències de la contaminació, malalties de la pell, diversos tipus de càncer, malalties estomacals, terres agrícoles altament tòxiques, pobresa extrema. Això és el que ha deixat l'empresa petroliera que va arribar de la mà dels nostres governs dient que portava progrés i desenvolupament per a la nostra gent".

2. REDESCUBRIRÀS EL VALOR DE LA SIMPLICITAT EN LA TEVA PRÒPIA VIDA

Pere Casaldàliga

Bisbe del Brasil (1909-1999)

"Només en la mesura que el Primer Món deixi de ser Primer Món, podrà ajudar al Tercer món".

Leonardo Tello

Nauta, Amazonía peruana

"En els últims anys tot ha canviat ràpid i violentament per a la vida dels habitants dels rius. Els canvis que s'han produït".

3. VALORARÀS LA IMPORTÀNCIA DELS TEUS COMPORTAMENT QUOTIDIANS

Papa Francesc
Iglesia católica

"A problemes socials es respon amb xarxes comunitàries, no amb la mera suma de béns individuals" (LS, 219).

Carmen Nango
Nom Cognom

"Defensar el territori, té a veure amb la natura. Talar un arbre és talar una vida, per això, quan jo arribi a ser una autoritat, ho exigiré, perquè si sembrem un arbre, sembrem una vida".

4. APRECIARÀS LA DIVERSITAT DEL NOSTRE MÓN

Luis Campuzano, "Sandalio"
Cantabria, España

"Després de més de 35 anys visitant presons i chopanos (tuguris on es refugien els que no tenen sostre) i acollint a la casa-comunitat a tantíssimes persones, diria que el més important són les trobades personals i la convivència real".

César Tánguila
Poble kichwa (Equador)

"Ja no més saquejos de la nostra Amazònia".

5. ANIMARÀS UNA CONVERSIÓ PERSONAL, ECLESIAL I COMUNITÀRIA

Mercedes Loring
Germaneta de l'Assumpció

"D'on vénen aquestes veus que clamen? Ens vénen de diferents punts com "La casa Enredadera" que dóna aixopluc a quantitat de subgrups del barri que s'organitzen per a diferents finalitats; estan els del "Banc d'aliments", que busquen aliments i després els reparteixen, els "Anti-desnonaments", els Invisibles "que acompanyen als necessitats... El Papa ens crida: Sortiu a les perifèries! No us quedeu en el vostre cercle de vida i d'acció, com si això fos l'únic que us pertoca. Hi ha molta gent que us necessita".

Poble Masetén
Bolivia

"A mi m'ha dolgut molt el que li passa al meu poble, ens ha dolgut molt com s'han violat els nostres Drets, com ens hem maltractat, com si fóssim enemics, els colons i els indígenes. Som un mateix, capaços de construir un projecte de futur que ens unifiqui a tots".

6. IMPULSARÀS LES DECISIONS NECESSÀRIES, ENCARA QUE SIGUIN COSTOSES

Dolores Aleixandre
Teòloga

"M'agrada el verb "enllaçar-se"... ens ajuda a entendre millor l'actitud que el Senyor espera del seu poble: "Tria la vida i viuràs tu i la teva descendència, estimant el Senyor el teu Déu, escoltant la seva voluntat i enllaçant-te amb Ell, ja que Ell és la teva vida" (Dt. 30,19).

Hilda Saavedra
Comunidad Piuja. San José (Ucayali, Perú)

"No tot s'ha de comprar si es pot fer d'una manera fàcil".

7. NO SUPEDITARÀS LA TEVA ACCIÓ ALS INTERESSOS ECONÒMICS

Chiara Lubich
Fundadora del Moviment dels Focolars
(Itàlia)

"La seva proposta consistia a crear empreses que competissin lliurement en el mercat i obtinguessin beneficis, però destinessin aquests beneficis a lluitar contra la misèria i l'exclusió, així com a desenvolupar i difondre una nova cultura econòmica oberta al do gratuït, a la reciprocitat, a la comunitat".

Armindo Goes
Poble Yanomami (Brasil)

"Estem impactats per les activitats de extractivisme que té a veure amb l'explotació il·legal a les terres indígenes, petroli, l'agronegoci que avancen cada vegada més. Quan nosaltres dividim la terra, no hi ha pobre, ric, classe alta, classe baixa, ni cap classe, no hi ha classificació en el nostre context cultural".

8. ET SUMERGIRES EN LA TEVA PRÒPIA TRADICIÓ ESPIRITUAL

Papa Francesc
Iglesia catòlica

Missatge conjunt del Papa Francesc i del Patriarca Ecumènic Bartomeu a la Jornada Mundial de Pregària per la Creació

"La nostra obligació de fer servir els béns de la terra amb responsabilitat implica el reconeixement i el respecte de totes les persones i de tots els éssers vius".

Marco Martinez
Camperol, Amazona colombiana

"Ens volen desplaçar, prendre'ns les terres per sembrar la palma d'oli. Deixarem d'existir com camperols, s'ha imposat un model diferent, on es prioritza el negoci enfront del cultiu tradicional, el model de l'agroindústria i el monocultiu, a part de l'amenaça de les empreses d'hidrocarburs. Formarem part de la gran llista de desplaçats de Colòmbia".

9. ASSUMIRÀS ELS CONSENSOS CIENTÍFICS

Més de 15.000 científics llancen un avís per salvar el planeta.

"La Humanitat no està prenent les mesures urgents necessàries per a protegir la nostra biosfera en perill".

Yanua Atamain
Poble Awajún-Perú

"La dimensió humana no és només nostra, és de tots: de les plantes, els peixos, les muntanyes; d'aquí la importància del respecte i la convivència en harmonia".

10. SUPERARÀS EL PAREDIGMA TECNOCRÀTIC

Emilio Chuvieco,
Catedràtic de Geografia. Universitat d'Alcalá

"Respectar la natura és respectar-la, tal com és, admetre que és fruit d'una decisió amorosa del Creador, per als que creiem en Déu, o d'un conjunt de mutacions aleatòries de milions d'anys: en qualsevol cas, no som qui per a manipular-la al nostre caprici".

Pueblo Wapichana
Brasil

"Avui dia hi ha diverses tecnologies, però cal pensar. No és només utilitzar la tecnologia, sinó saber com l'estem utilitzant, aquests instruments tecnològics han d'ajudar a revitalitzar el nostre pensament, això és part del nostre alliberament".

COM PODEM FER QUE S'ESCOLTIN AQUESTES VEUS QUE CLAMEN?

www.enlazateporlajusticia.org

QUÈ POTS FER (O DEIXAR DE FER)?

Davant el repte que ens planteja la "Laudato Si", escoltar i atendre el crit de la terra i el crit de les persones més vulnerables, hem plantejat un bon nombre de propostes concretes d'actuació que podrien significar un canvi d'actituds personals i, a la llarga, socials que contribuiran a la construcció d'una societat més justa.

1. REFLEXIÓ, INTERIORITZACIÓ, LECTURA, ESTUDI...

En primer lloc et convidem a la reflexió, al coneixement i interiorització d'aquest tema, perquè les teves respostes resultin adequades, però també n'estiguis convençut.

Comença llegint l'encíclica Laudato Si'.

Para't a pensar un moment sobre la meravellosa diversitat del nostre món, acosta't a la natura, que moltes vegades està més a l'abast del que creiem; contempla i gaudeix, admirant la increïble bellesa de la creació.

També pots reflexionar sobre les causes i conseqüències de la degradació ambiental i de la pobresa.

Per això t'anirà bé llegir, conèixer, veure vídeos. Tot això amb esperit obert i capacitat per identificar-nos i compartir els sentiments amb les altres persones. La informació ens pot ajudar a ser conscients de la magnitud del problema a què s'enfronta la humanitat. Potser hem sentit parlar de l'efecte hivernacle, del canvi climàtic, l'escalfament global i fins i tot del seu impacte sobre la vida de les persones més pobres i vulnerables, però no som capaços de relacionar tots els arguments i comprendre de veritat què passa, per què i com ens afecta.

Això, moltes vegades, es fa millor en companyia. Comparteix aquestes reflexions amb persones properes; et convidem a unir-te a celebrar i pregar. La celebració i l'oració ens portaran a aprofundir en la nostra tradició cristiana, que clarament proposa el respecte a la Creació i l'amor a totes les persones, especialment a les més empobrides.

2. QÜESTIONAMENT DE LES NOSTRES ACTITUDS

Des de la reflexió, passem a plantejar-nos la nostra forma de vida.

Comença reflexionant sobre si necessitem tantes coses materials com tenim, si realment necessitem viure consumint tanta energia, tants recursos, tanta aigua...

D'altra banda, la nostra afecció a la tecnologia és una cosa fonamental en les nostres vides? Sense menysprear la seva utilitat, podríem viure sense ser-ne tant dependents?

www.enlazateporlajusticia.org

3. SOBRIETAT

Aquesta paraula sorgeix quan ens qüestionem una manera de viure i consumir com la nostra. Hem de posar-nos en camí cap a una manera de viure més sòbria, lliure dels lligams del consumisme. La sobrietat, la simplicitat, és una forma de vida, un camí, i com la utopia, algun cop hem de començar a recórrer-lo.

El retorn a un estil de vida més senzill és una solució responsable per a les persones i per al planeta. Aprèn a valorar la quotidianitat, el petit.

Ens ajudarà a viure amb més senzillesa, a ser més feliços.

4. CONSUM

El consumisme és una elecció, no una obligació. Plantejar-nos una forma de vida més conscient i austera, alliberar-nos de l'esclavatge del consumisme pot ser un bon començament. I per això, hi ha opcions:

- Consumir menys, de manera més justa i ajustada. Però també fer-ho sent conscients de la força que tenim com a consumidors. Per què no tanques el cercle contribuint amb un consum responsable, conscient i transformador?
- Dóna un pas cap a les alternatives que ofereix l'Economia Social i Solidària en els teus actes quotidians de consum.
- Consumeix aliments procedents de l'agricultura i la ramaderia ecològica del nostre entorn que preservin les varietats locals enriquint la nostra diversitat.
- Tenim Mercats Socials en els quals trobem producció cooperativa, finances ètiques i comerç just. Salta't la lògica dels Mercats Internacionals i consumeix productes de Comerç Just.

5. CANVI D'ACTITUDS

És el primer pas per canviar els nostres comportaments quotidians i posar-los al servei de les persones i de l'entorn en el qual vam compartir espai amb la resta de criatures de la Creació.

Començar a pensar i comportar-se d'una altra manera no és una mostra de excentricisme, rebel·lia sense causa o amenaça al benestar. Per a les persones cristianes és, simplement, seguir el camí de Jesús.

La transformació que proposem passa per altres canvis en els nostres comportaments quotidians. Sempre buscant pràctiques i gestos petits, al nostre abast i que puguem convertir en habituals en la nostra vida.

La conversió passa per una nova relació amb les coses, amb les persones, amb la natura i amb els problemes de la pròpia societat i del món: superar la cultura de la indiferència i de l'estar sempre centrats en un mateix.

Adona't que la cura de la Creació és un repte molt ampli que implica molts elements en sobre els que tenim alguna cosa a dir:

- Atura't, pausa el teu ritme de vida. Viu cada dia, sent conscient de tu, de qui tens al voltant, de tot el que t'envolta.
- Transport: busca maneres de desplaçar-te que no necessiten consumir tant combustible.
- Economia: un altre element en el qual tots/es tenim alguna cosa a dir. No podem prescindir dels bancs, però si triar-los. Si "les finances ofeguen l'economia real" [LS 109], salta't la lògica de les finances convencionals i uneix-te a la banca ètica.
- Xarxa social: ja que l'actual model de consum és social i ambientalment insostenible, és necessari participar de projectes que, a petita escala, assagen una forma més sostenible de consum, en què moltes persones puguin implicar-se. El suport dels demés, pot ajudar-nos a sostenir opcions de vida individuals que no resulten gens senzilles.
- Pren partit per les persones més vulnerables. Pots involucrar-te en organitzacions i campanyes que donin a conèixer les causes i conseqüències de l'escalfament global, la pobresa, la injustícia del nostre món i, el més important, canviar aquelles formes de vida que saps en són les causants.

La transformació del món està a la teva mà i en la meva, en la nostra. Podem fer molt, perquè si tens cura del planeta, combats la pobresa.

PREGÀRIA

Senyor Déu i Pare nostre, volem donar-te gràcies pel recorregut que, per la teva Voluntat, hem anat realitzant durant aquest temps a través de les situacions del nostre món; en el que ens has ajudat a descobrir les bel·leses de la teva obra i també les destrosses que causem amb el nostre pobre comportament.

Gràcies Senyor pel Papa Francesc que ens ha motivat a realitzar aquest camí.

Gràcies per facilitar-nos sentir el clam de la terra i de la naturalesa, que es ressenten dels nostres excessos, i el clam silenciós i afligit dels pobres que els pateixen.

En contemplar les bel·leses de la Creació obra de les vostres mans (Sal. 8) els nostres cors es mouen de goig i lloança.

Glòria a Vós, oh Déu!

Aendoshiari (Selvas Amazòniques - Missioners Dominics)

Del goig i de la lloança sorgeixen en els nostres cors també la compassió i la misericòrdia que vénen de tu, cap al nostre món, cap a nosaltres i cap als nostres germans. I un esperança, que ens porta en aquest temps de Pasqua la Resurrecció del vostre Fill Jesucrist, germà nostre, perquè Ell fa noves totes les coses.

Et donem gràcies perquè ara, alhora que recordem els teus manaments per a la nostra salvació, descobrim, per l'impuls del teu Sant Esperit, els manaments que has posat en el nostre cor per a la cura amorosa de la terra i dels germans que ens dones.

Des d'aquesta sensibilitat que està despertant en nosaltres volem demanar-vos, Pare:

Pel nostre món perquè conserveu la seva preciosa i rica diversitat que fa possible la vida.

Pels pobres d'esperit i de riquesa, perquè trobin remei a les seues pobreses en la fe en Vós i en el vostre Paraula.

Per els poderosos de la Terra, en força, en coneixement i en ciència, perquè, reconeixent que els han rebut de Vós com a dons gratuïts, els usin i els comparteixin per al bé comú.

Us preguem Senyor que escolteu aquesta oració que sorgeix del clam de la Terra i de la Humanitat. Amén